

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kéziratok nem adótnak vissza.	Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt. István-tér 1.	Felolós szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér sorokat 50 kr. Többzárú hirdetéseknek engedmény
--	---	---	---	--

A néppárt revíziót követel !!

Pénzügyi helyzetünk.

(?) Lukács László pénzügyminiszter meglehetősen kedvezőilen auspiciumok mellett vette át Wekerle Sándor örökét. Alig hogy elfoglalta miniszteri székét, az a csöppnyi felesleg, melylyel Wekerle Sándor éveken át port hintett a nemzet szemébe, »eloszlott, mint a buborék, s maradt, mi volt, a — deficit.« Beállítottatott ugyanis a költségvetésbe: az országgyűlés költségeinek emelésére 10.000 frt, az 1848—49-es honvédek segélyének felemelésére 100.000 (Ezen honvédek száma évről évre fogy, segélyezésük pedig évről évre megnagyobbbitatik!) és végre a honvédtujonc hátralék kiképzésére 600.000 frt. Ez összesen 710.000 frt, a miből levonva a 20.000 frt felesleget, marad tiszta deficit 690.000 frt. Ez az összeg, ha felesleg volna, elég volna tíz miniszteri mandátum alkotmányos költségeinek fedezésére.

De ez a 690.000 frt még semmi ahhoz képest, ami még jönni fog. Jön tudniillik még 2.000.000 frtot meghaladó summa a közös kormány által követelt póthitel fejében s ezzel szépen visszazökkentünk a régi jó deficités időkbe. Ime kislül, hogy Wekerle nem az a nagy »financgenie«, a minőnek a börze arany bornyuját körüljáróló barátai dicsőítették. Négy éven át minden képzelhető variációban olvashattuk a börzlapokban, hogy Wekerle alaposan megszábadította az államháztartást a gonosz deficitől s lám, most, hogy visszalépett, tisztán látja mindenki, hogy bizony

nem szabadultunk meg semmi deficitől. Lehullott a máz attól a szép figurától, melyet Wekerle nagy grandezával úgy mutatott be az országnak, hogy »rendezett államháztartás« és előttünk áll régi ráncos képével, rongyos ruhájában a deficit.

Vajjon Lukács miniszter lesz-e képes visszavarázsolni a felesleget? Eddig azt gondoltuk egy kis jóakarattal, hogy képes lesz arra, de keddi beszéde után ki kell jelentenünk, hogy Lukács sem jobb az elődjénél. Lukács László nem mondott kedden tulajdonképeni programbeszédet. Csak polemizált Molnár Józseffel s a közben jelölgette meg azon irányt, melyet követni óhajt. Mindenekelőtt kijelentette, hogy magáévá teszi az előbbi kormány pénzügyi politikáját. Ebben természetesen az első helyet a valuta kérdés foglalja el. Erre nézve már volt alkalmunk kifejtetni nézetünket, s ezért most csak azon megjegyzésre szorítok: A míg a kormány és törvényhozás abban a hibás teoriában leledzenek, hogy a börzén tükröződik vissza az ország gazdasági viszonyainak képe, addig a valuta rendezés hiu ábránd marad és az állam-pénztárban felhalmozott arany, melyre oly büszkén tekint a pénzügyminiszter, nem egyéb holt tőkénél, a melynek hasznát ugyan nem fogjuk látni, de kamatait meg fogjuk fizetni.

Nyilatkozott a pénzügyminiszter egyéb kérdésekről is. Az egyenes adók reformjára nézve a harmadik osztályu kereseti adó kulcsának leszállítására, a progresszív megadóztatás behozatalára, az általános jövedelmi pótdadó elejtésére s ennek helyébe egy a személyi megadóztatás elvére fektetett új adó behozatalára vonatkozó tervzetet a maga egészében magáévá teszi, de nyomban rá bevallotta, hogy az erre vonatkozó

memórándumot nem tekint: gyökeresnek és minden tekintetben megfelelőnek és hogy »egyebiránt nincs abban a helyzetben, hogy részletes fejtegetésekbe bocsátkozhassék«. No már egy pénzügyminisztertől, ki évenként keresztül szinte jobbkeze volt Wekerlének, mégis csak elvárhatnók, hogy igenis gyökeres adóreform-tervezettel tudjon előállani és igen is tudjon belebocsátkozni a részletekbe, mert ha ezt nem teszi, fel kell tennünk róla, hogy nem érti a dolgát.

Egyebekben sem nyugtat meg bennünket Lukács László. Egyik fő-törekvése lesz — ugymond — a fogyasztási adók tekintetében a jövőre biztosítani az államnak ebből folyó bevételeit, a szeszitalmérési adót pótlék alakjában a szeszadóhoz csatolni és végül behozni a szeszmonopoliomot. A miniszter nem vár ugyan ez utóbbtól valami nagy financiaális eredményeket, hanem szükségesnek tartja az ipar fejlesztése érdekében. Mindég és mindenütt az ipar! Mikor fog majd valami történni a gazdák érdekében?

Molnár József határozati javaslatot nyújtott be, mely szerint a lemondott miniszterek és főispánok nyugdíjazása eltöröltessék. E réven tetemes összeget takaríthatnánk meg évenként és fordíthatnánk érdemesebb célokra, de a pénzügyminiszter azt tartja, hogy ez sem a jogegyenlőséggel, sem a demokrácia alapelveivel nem egyeztethető össze. Hogy miért, arra nézve nem hozhatott fel meggyőző érveket. Ugyancsak Molnár József felvetette azt a kérdést, hogy miért nem állítatnak fel pénzügyigazgatóságok mindazon megyékben, hol jelenleg ilyen igazgatóság nincsen. A mire a miniszter egyszerűen azt válaszolta, hogy »megfelelő számban szakérok nem állanak a kormánynak rendelkezésére.« Hát ez

bizony nem valami hizelgő nyilatkozat Wekerle működéséről, a ki mindig csak öndicséretéről gondoskodott, de a pénzügyi szakértők nevelését teljesen elhanyagolta.

Ennyiből áll Lukács miniszter programja. Az egyes ellenzéki szónokok figyelmeztették ugyan különféle figyelemre érdemes dolgokra, pl. a bélyeg- és illeték kérdésre, a melyekre nézve fennálló szabályok már elavultak, aztán a bányamunkások sorsának sürgős javítására, az osztrák lapokra kivetendő bélyegadóra, a sónak olcsóbbá tételére, a bankkérdésre, a börzeadóra stb., de a miniszter nem tartotta szükségesnek ezekre az egyes felszólalások után reflektálni. Nos, mi sem kívánunk egyelőre bővebben foglalkozni a miniszter programjával, hanem a helyett ide igtatjuk Ugron Gábor keddi beszédének egy figyelemreméltó passzusát, mely imígyen hangzik: »Nem abban áll a pénzügyi politikának sikere, hogy az állampolgárok zsebéből minél több pénzt sajtoljunk ki, hanem abban, hogy oly törvények hozassanak be, a melyek gazdaságunk fellendülésére vezetnek«.

— **A néppárt és a szocialdemokraták.** A liberális lapok vasárnapi számai a magyarországi szocialdemokrata pártnak egy felhívását közölték, melyben felszólítanak a szocialdemokraták, csatlakozzanak a

néppárthoz, mert ennek programja az első lépése a szocialdemokrácia jövőjének meg-alapításához. A felhívás további folyamán ki van fejtve, hogy a néppárt teljesen kommunisztikus irányt fog követni s a liberális lapok, a kormánypárti „Pester Lloyd“ ép úgy, mint a függetlenségi „Egyetértés“ élénk kárörömmel azt mondogatták ezen felhívás alapján, hogy ime: a néppárt szövetkezik a szocialdemokratákkal. Mi az első pillanattól kezdve gyanus szöveget néztük a szocialdemokrata felhívást s ezen gyanunkat most maga a „Pester Lloyd“ igazolja, melynek hétfői számában azt olvassuk: „A magyarországi szocialdemokrata párt vezetői határozottan kijelentik, hogy a párt tökéletesen távol áll az idézett felhívástól s ez *hamisítvány*. A szocialdemokrata párt nem fog habozni már vasárnap tartandó gyűlésein tiltakozni az ellen, hogy a szocialdemokrata párt szövetkezzék a klerikális néppárttal.“ — Hogy a fentidézett felhívás nem a néppárt részéről ered, azt fölszöveges bizonyítani, de ép oly bizonyos az is, hogy a zsidó-liberális pártnak nagyon is érdekében áll a néppártot holmi haszontalan és veszedelmes szocialdemokrata törekvésekkel gyanúsítani. Hogy pedig a tisztelt internacionális szocialdemokraták nem óhajtanak velünk szövetkezni, annak mi őszintén örülünk. Mi sem keressük ezt a szövetséget. Hadd menjenek a szocialdemokraták oda, a hova valók: a liberális táborba.

A csáktornyai választás.

A csáktornyai választás alkalmából a fél hivatalos és egészen hazug táviratok nyomán közölt azon hirre vonatkozólag, hogy az ottani csendőrség dr. Premus Domonkoszt, a zágrábi érsek titkárát választási agitációk miatt az ország határára tolon-

colta, illetve az országból kiutasította, dr. Premus, a „Hazánk“ egy barátja révén a következő érdekes nyilatkozatot tette közzé:

Csáktornyai tartózkodásomról és kiutasításomról a hírlapokban megjelent közlemények részben valótlanok, részben tendenciózus jellegűek. Zala megye alispánjának megkeresése folytán, dr. Posilovics György zágrábi érsek írásbelileg utasított, hogy azonnal utazzam a Muraközbe s ott oda működjem, hogy a választások, de különösen a választóknak Csáktornyára való bevonulása alkalmával a népsemiféle templomi jelvényeket, kereszteteket stb. ne használjon. Ennek 4-én azonnal Csáktornyára utaztam s onnét a legrövidebb úton Perlakra. Utközben az illető lelkészeket mindegyikét figyelmeztettem az érsek utasítására. Politikai bevételeket egyáltalán nem tartottam. Midőn ugyanaznap délután 3 órakor Perlakról tovább utaztam, hogy a vett rendelet értelmében a szomszédos plébániákat felkeressem, küzvetlen a helység előtt két csendőr által feltartóztattam. A csendőrök közölték velem, hogy a szolgabírói hivatalból utasításuk van arra, hogy engemet eltojjanak és Csáktornyára vigyenek, a mi meg is történt. Csáktornyan, a szolgabíróságnál utazásom célja felül azonnal kihallgattak. Miután a kihallgatást fogadó segédszolgabíró tudomást szerzett magának az érsek által nekem adott utasításról, meghozta a határozatát s azt szóbelileg azonnal ki is hirdette, a mely szerint én három nap tartamára, vagyis a csáktornyai választás befejeztéig a csáktornyai választókerületből kiutasítottam, mert jelenlétem az ügyis felzúgott lakosságot még jobban izgatja. Erre engem ugyanazon a számkon s ugyanazon csendőrök kíséretében egészen a Dráva hídjáig vittek. Nem igaz, hogy én bárhol nyilvános politikai beszédeket tartottam s még kevésbé igaz az, hogy a népet lázítottam volna. Ellenben igaz az, hogy az érsek iparancsértelmében mindenütt csillapítólag működtem. Megjegyzem még, hogy a szolgabíróságnál történt kihallgatásom alkalmával megtudtam, hogy a csendőrök, még az este, a mikor Zág-

TÁRCA.

A néppárt és a komáromiak.

Ezer bocsánat, hogy e komoly lapban ily mulatságokról írunk, de hát farsang vagy, midőn sok bolond történik nagyon széles a világ, sőt még Komárom híres városában is.

Nos, hát mi történt?

Mi e? ... Hire futott minapában, hogy az apát ur vezető lesz egy irodában, melynek ajtaján nem vörös posztó leszen, hanem csak ezen ártatlan felírás: „Néppárt.“

„Mit, az apát ur elmegy!“ röffent föl a neves vár. tanács. „Menjen a pokolba! erre még passzust is adunk neki, melylyel bizonyosan bejut abba, mert hiszen mi komaságban állunk Belzebubbal! Vagy menjen Kamacsatkába, vagy az eskimók, indiánok, pápuák közé s ne csak a hátát fogjuk konogetni hájjal, de még az arcát is bekenjük vele, hogy annál nagyobb étvágyat kapjanak látván azok az emberek! Do a „néppárt“ szervezésére nem megyen, ezt meg kell gátolnunk, meg kell monteni a hazá! mert hát egyszer a ludak is megmentették a „Capitoliumot.“

Es fogtanak 15 balekot, mint ők mondták, „tekintélyos“ kath. férfiakat, kiknek akkora a tekintélyük, hogy még templomba járni is derogál nekik, azt az egy-két köztük fityegő, gyöngö térsurt kivéve, a ki talán be-bebotlik néha a sz. Andrásba, de azért egy követ fuj azokkal a „tekintélyos“ férfakkal, hogy kezet fogjanak vele, mert hát „die Gusto und Ohrfeigen sind verschieden.“

Ezek a „tekintélyos“ férfiak azután szerkesztettek egy könyörgést, hogy hívassók össze vár. közgyűlés; ugyan mi végre?

Mikor Csáky gr., a boldogult miniszter ur, még in floribus levén, hirhédet rendeletét kiadta és a kom. apát ur azt indítványozta, hogy írjon fel a közgyűlés a miniszterhez és kérelmezze azt, hogy fűggeszse föl rendeletét mindaddig, míg a nmlt. magyar püspöki kar kérdésére Rómából válasz érkezik: Tuba János országos híri képviselő urunk olszörnyüködve fölkiáltott a közgyűlésen, hogy hát zsinat van-e itt, hogy ily „felekezeti“ dolgokkal mer valaki cöbhozakodni?! Mi végre hivatatt tehát össze azt a közgyűlést, amelynek kérelmezését, ha nem is ő szerkesztette, bizonyára ő sugalmazta, levén nem egy írástudó Komáromban, ki csak akkor tud írni, mint a színész beszélni, ha sugnak neki?

Talán arra, hogy a zsidó rabbinus egyik kiházasítandó leányának kelengyét szavazának meg? ... Nem, ez felekezeti cél volna. Vagy talán azért, hogy a pápai (de nem ám római!) főiskolára 10,000 forintot ajánljon a város! ... Nem, de hogy, ilyen dolog még soha sem történt Komáromban, ez felekezeti ügy volna! Hát ugyan mire? ...

„Minden hátnak van egy hasa“, tartja a közmondás és e közmondás megadja most minden kíváncsinak a választ, tessék csak a következő „meghívót“ olvasni, melyet azon méltóságos ur írt alá, a kinek mind a hátból, mind a hasból bőségesen kijutott, de ki ennek dacára, egész könnyűséggel járja a politikai „keringőt“ és a kit különben az Uristen élteszen „az emberi kor legvégső határáig!“

108. fősöp. 895.

Meghívó.

Komárom szab. kir. város köztörvényhatósági bizottsága egy sürgős ügy elintézésé végett f. évi február hó 6. napján délután 3 órakor a városi székház nagytermében rendkívüli

közgyűlést tart, — melyre a bizottság f. tagjait van szerencsén meghívni.

Komárom, 1895. február hó 3-án.

Sárközy Aurél,
cs. és kir. kamarás főispán.

Tárgy:

A komáromi r. kath. autonóm hitközség több tagjának kérvénye, melyben felterjesztést intézteni kérem a főméltóságú hercegprímás és bíbornok érsek urhoz, hogy Molnár János apát-plebánosnak az ország. néppárt szervezése céljából tervezett távozását meggátolni kegyeskedjék.

Tetszik már látni a lólabát, meg aztán azt is, hogy a komáromi városi közgyűlés a „felekezeti“ ügyekkel soha sem akar foglalkozni, sőt, hogy még hajánál fogva sem hureol olyat termébe!

Aki pedig mindezt még most sem látja, jöjjön velem a közgyűlésre.

Fölvirradt a nagy nap, ragyogott is a nap az égen, megkondukt már a délutáni 3 órát verő nagy harang is, de az elnöklő és hangadó urak még mindig Tuba János ur vendég szerető asztalánál szívtak magukba lelkesedést és kurázsit.

Végre egy fél 4 felé beléptek a közgyűlés csarnokába és megkezdődött az ingyenes vigjáték, melyért nagy kár volt belépti díjakat nem szedetni.

Az elnöklő főispán ur szót legelőbb, hogy hát miért is hívta ő össze ezt a rendkívüli (valóban rendkívüli, mert a rend kívül maradt belső) közgyűlést, hogy t. i. szabad folyást engedjen azon krokodiluskönyvek özőnének, melyet sirtak azok a „tekintélyos“ kath. férfiak a fölött, hogy Molnár János apát-plebános ur távozával a kath. hívek „lelki üdvössége“ veszélyben forogna. Jó, hogy a főispán ur is nevetett, midőn mon-

rábból egyenest a vonattal jövet Csáktornyára érkeztem s mielőtt még a Muraköz más helységét csak érintette volna is, már utasíva voltak, hogy engem, melyet a csáktornyai Ferenczúrdi zárdát, a melyben megszálltam, elhagynom, azonnal fogjanak el. Ennyit helyreállításul . . . stb.
Zágráb, 1895. február 9.

Dr. Premus Domonkos

Ez is érdekes adat annak jellemzésére, hogy mily elvetomult eszközökkel küzdött Csáktornyán a „magasabb közéleti erkölcstan kultuszát” hirdető miniszternek pártja. A Csáktornyán megjelenő „Muraköz” c. zuglap a választás alkalmából febr. 10-iki számában azt a hallatlan hazugságot írja, hogy a Majorpártiak átmentek a Wlassiespártra vesztegetni.

Bizony, megfordítva történt a dolog!

Néhány szó a Dunaszerdahelyi választáshoz!

Horák ur nincs egyedül; van már társa. Nem lesz nehéz kitalálni, hogy kiről szól az ének? *Papanek* Márk alsónyárasdi plébános urról. Ez a szerencsétlen megfeledkezve papi hivatásáról, lábbal tapodva valása elveit, a recipiálendő két ballábú honfiakal szövetkezett és *Erdély miniszter mellett* — és következőleg a kath. egyház ellen — *szavazott*. Mert ha valaki manapság a kormány mellett van — eo ipso a kath. egyház ellen küzd. S mit szólunk akkor ha ez a valaki kath. pap?

A szegény népet meg tudom menteni, mert annak — ha az igazságról meg is van győződve — a zsidó liberálisok könnyen elcsavarhatják a fejét; de egy pap semmit sem hozhat fel a maga melegségére, sőt még a nem tudásnak áthatolhatatlan pajzsa mögé sem menekülhet, mert vajjon kinek kötelessége ismerni az egyház tanait, ha egy papnak nem?

dokáját elmondta, mert különben igazán sirni és zokogni kezdett volna az egész kálmista, lutheránus, unitárius, zsidó és „jó” katolikus publikum, melyből a tekintetes törvényhatóságbeli bizottság a közgyűlés alatt állott vala.

Erre fölemelkedett a városnak kuesmáján (mert diszmagyarja is van, a mi itt ritkaság számba megy s így ő ezért is nevezetes ember!) tehát ismétlem, kuesmáján és kezében egyképen ékes tollu főjegyzője és szinte belehalványodva, érces hangon felolvasta azoknak az említett „tekintélyos” kath. férfiaknak közgyűlést sürgető kérvényét. De hát mit tehet ő róla, hogy az a „tekintélyos” simplicitás olyan ragados! Történt ugyanis, hogy midőn a kérvénynek azon passzusához ért, melyet a kérvényező nagy nehezen, valamely egyházjogból, véres verítékekkel állítottak össze és a melyben bizonyára főmagasságát, a bibornok hercegprimás urat kioktatandók arra, hogy mikor lehet a plébánosnak szabadságot adni, többi között (hogy tudományosoknak is látszassanak) latinul citálták az egyik indokot, (a melyre pedig az apát ur ép hivatkozott is) és a melynek alapján kapott is főpásztorától egy évi szabadságot) t. i. az „urgens necessitast”, a jeles főjegyző ur elárulta, hogy bár neve Domány, a diák nyelvből nem jutott neki sok tudomány, mert hát az „urgens” szót „urgens”-nak olvasta.

Füszerezve ily kedves, totszetős intermezzókkal megkezdődött a debatt, mely netto 2, azaz kettő órát vett igénybe, „tant de bruit pour une omelette!” ennyi hű-hó — semmiért!

Dehogy semmiért! Minden azon fordul meg: a haza údve, Európa egyensulya, a kormányozható léghajó létevése, a kör négy-szöge. szóval minden lehető és lehetetlen dolog, vajjon Komárom Archimedese, archi-

Ilyen papot elretentő például nyilvános vezeklésre kellene kény-zeríteni és javadalmatól megfosztani. Tudom, ha ez megtörtént volna a zurányi választásnál szerepelt plébánossal — hát Papanek urnak alighaleti volna bátorsága a júdásiszerepre vállalkozni, hanem nolens-volens, ha más indokból nem is, legalább a javadalom elvesztésétől félelmében szavazott volna a kath. egyház mellett, s így az elv legalább külsőleg megmentetett volna. Másképp ez árulást jóvá tenni nem lehet; mert az, hogy Papanek ur beismeri tévedését a nyilvánosság előtt, az nem sokat változtat a dologon, ez csak olyan üres formálitás; hiszen a ki ennyire képes súlyedni, az arra a gonosz-ságra is képes, hogy már előre tervbe veszi a bukás utáni loocsínat kérését — úgy gondolkodván, hogy így a kecske is jóllakik, meg a káposzta is megmarad.

És mit szólunk *Huszár* István böösi plébános ur viselkedéséhez? Ez az ur *semmit* sem tett; s ép ez a baj, mert ha valaki akkor nem tesz semmit, mikor lelkiismeretbeli kötelessége volna, ha valaki a helyett, hogy a kath. akció érdekében sikra szállana, visszavonul, az inkorrektül jár el. — Huszár urnak, úgy látszik, még nem volt bátorsága nyíltan a kath. egyház ellen fellépni, másrésztől a kath. egyház mellett sem akart vallani, mert akkor tán a kilátásba helyezett esperesi piros pántlikát a vagy még többet — talán egy kanoniát is elveszített volna, s azért csak háttérből nézte karba tett kezekkel a választás lefolyását, s nagy melegezéssel dörzsölte kezét, hogy sikerült neki a Seylla és Charybdis közt átsiklani, pedig tudhatta volna, hogy: „A ki nincs velem — ellenem van”.

Elvárjuk hogy a kerület papsága gyü-

lésein szóvá teszi ez ügyet és a szóbanforgó két urral, de különösen Papanekkel, minden összeköttelést megszakít.

Strigonita.

Oláh dolgok

Ezen cím alatt foglalkozik a „*Buda-pesti Hírlap*” f. évi 39-ik száma a magyarországi románok némely ügyeivel s többek közt oly alaptalan és indokolatlan támadásokat intéz Mihályi Viktor balazsfalvi gör. kath. érsek ellen, hogy ezekre nézve szükségesnek tartjuk az idézett lapot felvilágosítani.

A „*Budapesti Hírlap*” két év előtt „oláh Stroszmajernek” nevezte Mihályi érseket és azt írta róla, hogy veszedelmes ember, hogy a románság sokat vár tőle és hogy magyar nevelése dacára gyűlöli a maga fajtát, a magyart. Megengedjük, hogy a „B. H.” ezeket ékkor, közvetlenül Mihályinak érkekké történt megválasztása után sovíniszta felhevülésében írta, de hogy miért tör az érsek ellen most is, mikor megválasztását a király is jóváhagyta, azt nem értjük, különösen, ha szem előtt tartjuk, hogy a „B. H.” cikkírja semmivel sem tudja bizonyítani az érsek ellen szört vádjait. Kérdjük „*Nyári*”-t, az idézett cikk szerzőjét: Mi oknál fogva tartja Mihályi érseket veszedelmes embernek? Egy férfi, a ki már mint fiatal püspök előkelő állást foglal el a kath. püspöki karban, a ki élénk tevékenységet fejt ki a püspöki tanácskozásokban, a ki a haza és a többi felekezetek jogainak tiszteletben tartása mellett kiváló és hű őrzője volt egyháza igazainak és mindig teljesen ki tudta érdemelni a hercegprimás bizalmát, az ilyen férfi nem lehet veszedelmes. Nevezzen meg „*Nyári*” egyetlen egy esetet, melyben az általa megáldott érsek bárhol és bármelyik minőségben és módon megsértette a hazát, a magyarságot, a társadalmat! Csak nem fogja terhére róni az érseknek azt, hogy mint krassó-

abbasa, megveti-e lábát Budapesten avagy nem; mert ha igen, akkor kiemeli sarkaitól még a felföldözendőt, sőt még a meg sem teremtetett világokat is!

Nem, ő nem mehet, merenne nem szabad! Főikel a város feje, (mert azt még, szerencsére nem vesztette el Komárom) a polgármester ur, ki tapintatos felszólalásával rendesen el szokta találni a szarva között a tégyét, és indignálódva hangoztatja: „Nem! tisztelt uraim! az nem lehet. A város fizeti a plébánost, s így a város tudja, beleegyezése nélkül nincs helye a szabadságnak.” És elhallgatott és leüle, és bizonyára azt sóhajta magában, jaj, csak már egyszerű megszabadulnánk végképen (komáromiasan mondvá) tőle!

Hiába szólalt fel a helybeli kath. autonóm világi elnöke: Pechata A. ur, hiába adta tudtul a közgyűlésnek, hogy ő eminenciája — mint a hogy őt értesítette — nem a „néppárthoz” küldötte az apát urat, hanem egyszerűen általa elégségesnek ítélt indokokból egy évi szabadságot adott neki, a melyet ő úgy és ott tölthet, a hogy és a hol akarja; hasztalan intette a hallgatókat, hogy — kijelentései után — eredménytelen, sőt tárgyaltalan is lenne kérelmök, mondom, mindez hiu és haszontalan vala, mert hát kibukott a szeg a szákból, felugrott Tuba János ur a zöld asztaltól és nagy pathos-szal egy oly titkot fedezett fel, melyet csak a vak nem látott eddig, hogy t. i. nekik egészen mindegy, bármint határozzon is a bibornok ur, mert az ő céljok a fölirattal egyedül az, hogy ország-világ előtt bebizonyítsák, a mit remesak a komáromi, de minden magyar veréb esiripel, hogy a város (mert az eskis Tuba Jánosból és Domány Jánosból áll!) nincs szolidaritásban Molnár apát ur tendenciáival, vele nem ért egyet, sőt nagyon szegényli, rösteli, hogy ép az ő

patronátusa alatt álló plébános meg-ye le segíteni szervezni azt a pártot, a „néppártot”, mely a „felekezeti” béke megromlására törekszik, izgat, türelmetlenkedik, mikor ők úgy szeretik a békét és annyira tisztelik mások meggyőződését, mint a hogy azt az ő pacifikáló felszólalása bizonyítja!

És míg ő beszélt, állott a szemben besütő nap, glóriával vevén körül a megdicsőült szónokot, kit, szokás szerint, jámbor áhitattal halgatnak hitfelei, levén Tuba János előttök óriás. Azután mint minden szónok, úgy ő is leült s rázni kezdé a homlokán felütrő papancot, a melyet a városházán aratni kezdett az országház repkénye helyett.

Ilyen és hasonló szabath-elvű és szabadelvű, v. i. liberális szószátyárkodás után az interkonfessionális városi közönség elhatározta, hogy legalázatosabban fölír a biboros hercegprimás urhoz, ne eresztené el a „néppárthoz”, de eskis ehhez, az apát urat, hanem küldje inkább misszionáriusnak a négerek közé a sötét Afrikába, ugyanis oda való ő, és nem oly felvilágosodott nép közé, mint pl. a közgyűlés.

Nem tudom ugyan, mert olyan okos, mint a tekintetes közgyűlés, nem vagyok, de parlagi eszemmel azt sejttem, hogy ő eminenciája így fog felelelni!

„Tekintetes vár. közgyűlés!
Aki nem tud arabusul, az ne beszéljen arabusul; és a ki nem ért valamihhez, az ne üsse abba az orrát, mert az aztán könnyen — megnyulik. A ki pedig az orr előrehaladott állapotában leledzik, az még az eddig valóknál is alkalmasabb mediummá válik azok kezében, a kik orruknál fogva szoktak másokat vezetni.

Egyébként pedig Isten áldja kendteket!”

Komárom, 1895. február 7.

Egy komáromi polgár.

szőrényi megyei virilista sohasem szövetkezett a megyének azon csoportjával, melynek tagjai utóbb különféle jogcímek alapján a magyar bíróságok által részint bírónra, részint hivatalvesztésre ítéltettek, részint pedig öngyilkosokká lettek?

Az tény, hogy a hazai románság sokat vár Mihályi érsektől, és alig hisszük, hogy a „Nyári” szerint is „úgyes, eszes, ékesszóló, áldozatkész és állásánál fogva hatalmas” új érsek a várakozásoknak minden tekintetben eleget fog tenni, de nem kételkedünk, sőt határozottan kimondjuk, hogy épen felsorolt tulajdonságainál fogva ő és senki más van hivatva arra, hogy a magyarság és románság közt s mindkét részről már a szélsőségeikig hajtott ellentéteket legalább is némileg kiegyenlítse, még pedig a néppárti program értelmében.

Azt a férfit, a ki eddig egész életében egyetlen egy szóval vagy tettel sem bántotta a magyar nemzetet és a magyar hazát, a kiről teljes joggal elmondható, hogy mindent angol türelemmel néz és a kire most, midőn egyre sürűbben hangzik az állami konzolidáció utáni vágy, szükség van, azt a férfit most rágalommal megátámadni onyhén mondva meggondolatlanul, esztelenül. Ha „Nyári” esetleg nem tudja, hát akkor kérdezze meg az érseket, hogy lugosi püspöki elődjének mekkora összegeket állottak rendelkezésére a püspöki méltóság fentartására és mekkora összegeket fordított egyházi és köz célokra. Mihályi Viktoról, mikor elfoglalta a lugosi püspöki széket, mindez elvontatott, úgy hogy csakis fizetésére volt utalva. De ő nyugodtan tűrte ezt, mert meg volt győződve, hogy „odafele” rágalmazzák és rossz szemmel nézik a kormánytól eltérő, önálló működését.

Ezek tények, t. „Nyári” ur, és nem alaptalan ráfogások.

„Az érseki szék nagy erkölcsi és anyagi segélyforrásait *ama politikai irány szolgálatára fogja fordítani*, mely politikai irány a magyar állam érdekeivel homlokegyenest ellenkezik”, írja „Nyári” ur. Ugyan honnan és miből meríti ezt a merész állítást? Mihályi egyházi multja a z t igazolja? Eddigi politikai magatartása a z t bizonyítja? Azt hisszük, őn nem komoly publicista, hanem afféle szenzációt hajhászó reporter, a kinek tudósításait sor szerint honorolják.

Mármaros- és Szatmármegyében egy időben a magyar állam jogai kivívása és fentartása miatt küzdő és magyar nemességgel felruházott szülőktől származó, esze és nevelése által magas állásra hivatott férfi, kinek atyja a magyar haza helyesen felfogott szabadságáért és önnállóságáért küzdvén más kintin magyar hazafiakkal együtt több éven át be volt börtönözve, mivel jogosítja fel „Nyári” urat jogosulatlan támadásaira? Talán 20 éves püspöki méltóságában tanúsított óvatossága, és lelkesi erélye meg érényei adnak okot a támadásra?

Dr. Mihályi mint érsek arra van hivatva, hogy a román fajt a templomban és iskolában mivelje és anyagi segélyforrásait legnagyobb részt azon biztos célra fogja fordítani, hogy a románok keresztényi szeretetben és békében főrjenek össze többi polgártársaikkal. Hiszen azt senkisé megkívánhatja tőle, hogy pld a budapesti népszínházra fordítsa jövedelmét!

K.

BELFÖLD

— **A néppárt szervezkedése.** Hogy a néppárt mily esüggedetlenül folytatja szervezkedését, azt arvendatesen bizonyítja az ország minden részéből hozzánk érkező tudósítások. Erdély számos helyén, különösen Gyulafejérvártól a nép sürin tart igen látogatott összejöveleket, melyen nagy lelkesedéssel fejtegetvén a néppárt program-

ját, igen nagy eredménnyel előkészítik a talajt a közelgő választásokra. — **Pozsonymegyében** megalakult a néppárt. Az alakuló gyűlésen, mely Pozsonyban volt a hercegyimási palotában, a megyének kath. papsága mellett rendkívül sokan vettek részt a világiak közül is. A közgyűlés nagy lelkesedéssel magáévé tette a jan. 28- és 29-iki programot s a vármegye összes járásaiban bizottságot szervezett. A megyei központi bizottság elnökévé egyhangulag O t o e s k a Károly pozsonyi ügyvédet választották. — **Privigyén** is lelkesen szervezkedik a néppárt, még pedig Juriss Mihály odaváló plebános és Tamaskovics József bajmósi prépost vezérlete alatt. A nép oly tömegesen csatlakozik a néppárthoz, hogy legközelebb megtartják az alakuló gyűlést.

— **A barsmegyei Garam-Szent-Benedeken** s a hozzá tartozó Kovácsi községben a lefolyt héten a plebános elnöklete alatt nagy értekezlet volt, melyen a néppártot megalakították. Az összes választó polgárok el fogadták a néppárt jan. 28- és 29-iki programját, és írásban kötelezték magukat arra, hogy a jövő választásoknál csakis a nép jelöltjére adják szavazataikat.

— **Nagybőjti pásztorlevél.** Horvát Károly báró veszprémi püspök már kiadta nagybőjti pásztorlevélét, melyben fejtegeti a katolikusok kötelességeit és a politikai jogoknak katolikus irányban való gyakorlására buzdít. „A katolikus embernek — ugymond — nem szabad hitbeli meggyőződéseit amugy titkon, otthon, négy fala közt hangoztatnia, hanem nyíltan kell azt vallani, bátran az egész világ előtt. Bizony akármilyen jó katolikusnak képzelje magát valaki otthon, mikor senkisé hallja, senkisé látja, nem fogja Krisztus Urunk örök üdvösségébe befogadni őt, ha a közéletben, valahányszor a hitet nyilvánosan meg kellene vallani, e helyett féltéken meg hátrál, sőt, mi még rosszabb, a hitnek ellenségeivel szövetkezik és szavaz.”

— **Uj főrendiházi tagok.** A király Dörny Dénes volt képviselőt és alispánt, Ivánk a Imre volt min. tanácsost és Latinovics Ernőt élethossziglani főrendiházi tagokká nevezte ki. Mind a három új főrend liberális, Ivánka pedig arról is hírhedt, hogy a magyarországi szimbolikus nagypáholy nagymestere, a miért is csak megütközéssel fogadhatjuk az ő kinevezését. Mi keresni valója van egy szabadkőművesnek a keresztény katolikus alapon nyugvó főrendiházban? — Jelenleg még négy főrendiházi tagság nincs betöltve: a tini ai apát, a belgrádi püspök, az arauai perjel és a lugosi püspök méltósága. Ezeket bizonyára azért nem tölti be Bánffy báró, mert mind a négy kinevezendő tag már állásánál fogva is az ellenkezően foglalna helyet. „És a többségnek ily mindenáron való szétharcsolását nevezik parlamentarizmusnak” — jegyzi meg helyesen a „Hazánk”.

— **A zombolyai mandátum.** Reiszig Ede államtitkárnak főispánná leendő kinevezetése esetére a megüresedő zombolyai választókerületben hír szerint Babits József, Csekonics Endre gróf jószágigazgatója fog fellépni pártonkívüli programmal. A zombolyai választók erre vonatkozólag a mult napokban népes értekezletet tartottak, s a nép hangulata szerint ítélve, a kerületnek 1200 szavazata biztosítva van Babits számára. Babits a Szapáry Gyula gróf által képviselt pártonkívüli frakció híve s ennél fogva határozott ellenzője a liberális egyházpolitikának és lelkes híve a néppárt által is hangoztatott gazdasági követelményeknek. A liberális párt annyira meggyöngült a

kerületben, hogy nem fog jelöltet állítani. Az a néhány zsidó-liberális lapban lancirozott hír, mely szerint Zichy Vladimír gróf nemzetipárti programmal fog fellépni a kerületben, teljesen alaptalan.

— **Katolikus körök.** A „Kiszuczai Ujhelyi Kath. Kör” (Trencsénm.), mint örömmel értesülünk, sok akadály leküzdése után végrevalahára folyó évi február hó 3-án saját ideiglenes helyiségében (241. házszám) 139 taggal megtartotta alakuló gyűlését. Ideiglenes elnöknek Pósta János plebánost, ideiglenes titkárnak Czvinecsek János segédlelkészt választották meg egyhangulag. Másnap az alapszabályokat kellőleg felszerelt okmányokkal együtt Czvinecsek János vezetése alatt négy tagu küldöttség nyújtotta át a kiszuczai-ujhelyi főszolgabírónak, hogy azokat a belügyminiszterhez helybenhagyás céljából fölterjessze. A kör az átnyújtás napjától 40 napig fog várakozni s ha addig válasz meg nem érkeznék, ideiglenes minőségben megkezdni nyilvános működését. — **A verespataki róm. kath. bányász ifjusági-kör** alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta. — **Tapolczán** a napokban **katholikus nőegyesület** alakult. Az alakuló gyűlésen elnöké Csendes József, társelnöké Ley József plebánost, alelnöké Takács Jenő, titkároká Vastagh János, és Vida József, ellenőré Tuss József, választották meg.

— **A képviselőház** keddi ülésén megkezdették a pénzügyi tárca költségvetési vitáját. Molnár József megrója a jelenlegi adórendszert és sürgeti az adóreformot. A valuta rendezés szerinte megfeneklett. Minden megyében külön pénzügyigazgatóság felállítását követeli, valamint azt is, hogy a miniszterek és főispánok nyugdíja eltörlessék. Lukács pénzügyminiszter beszéde után, melylyen vezérekünkben foglalkozunk, Ugron Ákos óva int a szeszmonopolium gyors behozatalától. Thaly Kálmán a Magyarországra szállított osztrák hírlapok megadóztatását követeli. Bornemisza Lajos és Madarász József felszólalásaival közgazdasági rovatunkban foglalkozunk, Péchy Tamás a szegényebb nép adóügyéből kifolyó sérelmeinek könnyebb orvoslását követeli, Ugron Gábor pedig sükségtelennek tartja a szeszmonopoliumot. A legközelebbi ülés ma lesz.

— **Uj államtitkár.** A király Graenzstein Béla min. tanácsost pénzügyminiszteri államtitkárrá nevezte ki.

— **Uj zászlós urak.** A hivatalos lap keddi számában közli Oreyz Béla br. főkamárásnak országbíróvá, Andrassy Aladár grófnak főkamárásá, és Festetich Tasziló grófnek főszaltalmesterré való kinevezetéseit. Oreyz Béla báró inkmarnatus liberális és entőke volt a mult évi március 4-iki hírhedt liberális nagygyűlésnek, Andrássy Aladár gróf a főrendiház azon tagjainak egyike, a kikkel Bánffy báró a függő egyházpolitikái javaslatokra néve épen most „alkuszik”, Festetich Tasziló prof pdig első ízben a polgári htasság ellen szavazott ugyan, de azóta egyházpolitikai szavazáson nem vett részt.

Telefon-jelentések.

A főrendiház ülése.

Budapest, február 13. (Saját tudósítónktól.) A főrendiház mai ülésén néhány próbb ügy elintézése után az *indemniti*-javaslatot tárgyalták. A vitát

Zichy Nándor gróf vezette be, ki szerint az indemnity megszavazása nem bizalmi szavazat, mert annak nem lehet kitenni az országot, hogy az államháztartás rendes menete megakadályoztassék.

Ó tisztelettel, de elvei teljes fentartásával üdvözölte az új kormányt, de midőn látja, hogy a kormány az egyházpolitikát tekintetében teljesen a régi kormány irányát követi, csak a *legnagyobb bizalmatlansággal* viselhetetik iránta s minden alkotmányos eszközt fel fog használni, hogy a kormány törekvéseit meghiúsítsa.

Aztán kikel a *választási visszaélések* ellen, melyek valóságos sérelem az alkotmányra nézve. Az objektív jog ma már nem az ország, hanem pártérdek szempontjából alkalmaztatik s a közvéleményben már is gyökeret vert azon felfogás, hogy *igazságot találni lehetetlen*.

Felhívja a kormány figyelmét a visszaélésekre, s kéri, rendelje el maga a vizsgálatot s jövőre szigorúan őrkdjék, hogy senki jogában meg ne sértsék.

A kormány iránt bizalommal nem viseltetik, de a törvényjavaslatot elfogadják.

Bánffy Dezső br. kijelenti, hogy a kormány az egyházpolitikában hajlandó olyan módosításokat elfogadni, melyek az elvek integritását nem érintik. (!)

A választásokra nézve röviden megjegyzi, hogy a felekezeti harcot nem a kormány idézte elő (?) és viseljék érte a felelősséget, a kik előidézték. (!)

Esterrházy Miklós Mór gróf szembeszáll az ellene s pártja ellen emelt gyanúsításokkal s első sorban védi a 67-es alap jogosultságát.

Az indemnitást bizalmi kérdésnek tekintik, ő pedig bizalmatlansággal viseltetik a kormány iránt.

A kormány azon kijelentése, hogy az egyházpolitikai törvényeket a kath. egyház és vallás sérelme nélkül fogja megvalósítani, abszurdum.

Ő és elvtársai küzdeni fognak a kormány ellen, de csak alkotmányos fegyverekkel, mint eddig is tették.

A magára hagyatott földmives nép érdekeinek megvédését azért vette fel a néppárt programjába, mert a kormány ezeket eddig elhanyagolta.

Ő nyíltan hangoztatja elveit, kéri tehát, ne gyanúsítsák. Bizalmat nem szavaz a kormánynak, de a javaslatot megszavazza.

A ház ezután általánosságban és részleteiben is elfogadja a javaslatot, valamint az 1895-iki ujonctörvényjavaslatot is.

Bánffy Dezső bárónak a főrendiházi ellenzék tranzigens elemeivel a függő egyházpolitikai javaslatokra vonatkozó alkudozásai — mint megbízhatók forrásból értesülünk — teljesen eredménytelenek maradtak.

TÁVIRATOK.

A Kongó állam annektálása.

Brüsszel, febr. 14. (Ered. táv.) A kormány tegnap terjesztette a ház elé a Kongó állam annektálásáról szóló törvényjavaslatot. A javaslat fölötti vita előreláthatólag rendkívül heves lesz, mert a Kongó állam a király tulajdonából menne át az államába s a király ezért a javaslat szerint 600 milliót kapna. A kamara tagjainak nagy része ezért idgenkedik a javaslatról, mert nem vár a Kongó-államtól árának megfelelő jövedelmet.

Arco, febr. 14. (Eredeti táv.) *Albrecht* főherceg állapotában kis rosszabbodás állott be.

Városi és vidéki hírek.

A belvárosi kath. kör tegnap d. u. 5 órakor a kath. legényegyletben *Gremperger* István apátplébános el-

nöklete alatt, melyen *Miller József* titkár jelenti, hogy a körnek eddig van 70 tagja, kik közül alapító 11, u. m. *Prifach József*, itj. *Zichy János* gróf, dr. *Pellet Ödön*, *Benedek Ferenc*, dr. *Stechl Alajos*, *Huszár Károly*, *Kuti Márton*, dr. *Major Ferenc*, dr. *Szabady József*, dr. *Marsovszky Endre*, *Bonitz Ferenc*. Ezután a választmány rendes tagjai közé általános helyeslés között megválasztottak: *Benedek Ferenc*, *Bonitz Ferenc*, *Hellensteiner Imre*, *Kalocsay Alán*, *Kecán Izidor*, *Námesy Ferenc*, *Pallér Kelemen*, *Say Ferenc*, *Schlama-dinger Alajos*, *Szaborics Jenő*; póttagoknak pedig dr. *Marsovszky Endre* és *Scheirich Antal*. A választmány legközelebb gyűlést tart, melyben a kör helyiségéről és berendezéséről fog gondoskodni.

Személyi hírek. *Sz. K. r. b. a. n. e. k.* Flórid, a szt.-ferenc-rend marianus provinciájának főnöke kedden a helybeli szt.-ferencendi kolostor megvizsgálására ideérkezett, tegnap pedig Budapestre utazott. — *Havranek József* polgármester tegnap d. e. Budapestre utazott. — *Fiáth Miklós* báró főispánnal kedden estély volt, mely alkalommal *Bernreiter Lipót* zeneművész nagy hatással több zenedarabot adott elő.

József főhercegek Fiumében. *József* főherceg családja vasárnap elhagyta *Alesuthot* s *Fiuméba* utazott, a hol *József* főherceg már néhány hét óta tartózkodik.

A „Perkátai kath. kör” első évi közgyűlése f. hó 10-én ment végbe a kör helyiségében, melyen az egyesület tagjai nagy számmal voltak jelen. A kör elnöke *Posits Mihály* plébános lelkes beszéd kíséretében nyitotta meg a közgyűlést, mire jegyzőkönyvi köszöntet szavaztatott *György Taréz* grófnőnek, ki 90 kötet könyvet aján-dékozott a körnek. Így megvetette a kath. kör könyvtárának alapját, s egyszersmind anyagi áldozatokkal is hozzájárult a kezdet nehézségeinek leküzdéséhez. Az elnök indítványára a grófnő a kör tiszteletbeli tagjává választottat, ugyancsak az ő előterjesztésére határozatba ment, hogy *Szapáry László* gróf országgyűlési képviselő, ki kath. ügyekben már eddig is oly sokros érdemeket szerzett, a kör védnökévé felkérressék. Mindkét indítványt harsogó éljenzéssel fogadta a közgyűlés. A mi az egyesület évi működését illeti, az évi jelentésből kitűnik, hogy a tagok szorgalmasan látogatták a kört, mely a székesfejérvári kath. nagygyűlésen is testületileg jelen volt, s rendezett egy felolvasó estélyt, melyen *Horváth Imre* titkár „A csillagos égboltozatról” tartott népszerű felolvasást, *Paulovits Alajos* kis-perkátai tanító pedig a „Méhészetről” értekezett. Nagy eredményeket még nem mutathat fel a kör, mert még sokkal fiatalabb, sem hogy erre eddig is, hogy felkeltette a szunnyadozókat, hozott egyetértést, összetartást, keltett érdeklődést az iránt, mi jó és nemes, a mi áldásos egyesekre úgy, mind a közjóra. (H.)

Diszes esküvő volt folyó hó 12-én d. e. 11 órakor a székesfejérvári. Ekkor esküdtek örök hűséget egymásnak *Ladányi Emilia*, *Ladányi Antal* volt vágóhídi felügyelő kedves leánya és *Loydl János*, a déli vasutársaság I-ső osztályú mozdonyvezetője. A menyasszony részéről *Schmidt Károly* építész és a vőlegény részéről *Luttor Ferenc* műlakatos viselték a násznapgyi tisztet. Az esketési szertartást

Peck Gyula hittanár végezte. Esküvő után a díszes násznép a lakodalmas házhöz hajtatott, ahol ebéd közben *Károly János* apát-kanonok könyekig megható beszédet intézett a menyasszonyhoz. Utána *Csanyi Károly* zenekara válogatott magyar dalaival mulattatta a vendégeket kik késő este távoztak, ezer áldást kérve az égtől az új pár boldogságára.

Közigazgatási bizottsági ülés a megyénél. A megyei közigazgatási bizottság f. hó 12-én tartotta február havi rendes ülését *Fiáth Miklós* báró elnöklete alatt. Az ülés főbb mozzanatai a következők: *Huszár Ágoston* alispán jelenti, hogy a belügyminiszter rendeletet bocsátott ki az anyakönyvi kerületek munkálatainak elkészítése tárgyában. Alispán erre vonatkozólag egy szűkebb körű bizottság alakítását ajánlja. A bizottság tagjai nyomban meg is választották. *Quirini Gusztáv* főmérnök jelentése tudomásul vétetett. Dr. *Varga Zsigmond* tiszti főorvos jelenti, hogy a miniszter nem adta meg a portómentességet a járási orvosoknak postán küldendő gyógyszerre. Az ügy kiadatott az alispánnak. Elnöklő főispán kérdésére, hogy miért oly gyakori a fennakadás az országutakon *Quirini* főmérnök kijelenti, hogy már intézkedett az utak kiszélesítését illetőleg. Elnöklő főispán bemutatja *Cs. Gy. Gábor* erdőfelügyelőt, ki jelentést teit a megye területén levő erdők állapotáról. Dr. *Varga Zsigmond* tiszti főorvos jelentése tudomásul vétetett. A főorvos jelenti, hogy a miniszteri leirat szerint a gyógyszerum rövid idő alatt kellő mennyiségben megérkezik. *Zóbel Gyula* pénzügyigazgató s *Festetics Bennó* gróf tanfelügyelő jelentései tudomásul vétettek. Az eresszi tanítóválasztás, mivel az előírt szabályok nem tartattak meg, megsemmisítettett. Egyuttal utasított az iskolaszék, hogy vegre felvelembe az előírt szabályokat, mert a jövőben ilyen eset fegyelmi vizsgálatot von maga után. A moóri tanítóválasztás jóváhagyott. Az ülés 12 órakor ért véget.

Nyilvános köszönet és elszá-molás a székesfejérvári jufuság által a helybeli koresolya egylet javára olyó évi feb. 1-én tartott bál alkalmából. Mindnek előtt fogadja bárendező bizottság minden egyes tagja a koresolya egylet részéről fáradozásaikért s áldozatkész közreműködésükért őszinte köszönetemet, különösen a jegyző urak, a zenét és táncot rendező urak fáradozatlan buzgalmit és főpénztáros ur pontos tevékenységét. Köszönöm a bizottság nevében. A bál pénzügyi eredménye a folyó hó 9-én tartott bizottság összehajlása alapján tiszta jövedelemben 231 ft 80 kr., melyben befoglalták a felülfizetések összege: nagymisú *Say Győző* altábornagy ur által felülfizetett 10 ft, *Lukács Lajos* ur (Táe) által felülfizetett 3 ft, *Farkasdy Dezső* és dr. *Révy Ferenc* urak által egyenkint felülfizetett 3 ft 40 kr., kik fogadják nagylelkű adományaikért az egylet hálás köszönetét. Székesfejérvár, 1895 év feb. 12-én. *Reé István* a bál bizottság elnöke, úgy is mint a koresolya egylet alelnöke.

Balesetek. *Marschall Nándor* helybeli iparos, városi bizottsági-tag f. hó 11-én délután a megyetereen levő *Zlinszky-féle ház* előtt a sikos járdán megeszott s oly szerencsétlenül esett el, hogy a bal lába eltört. A szerencsétlenül iparost nyomban haza szállították s orvosi ápolás alá vették. Balesete városzerte élénk részvétet kelt. Ugyan ezen napnak volt még egy másik áldozata is. *Winkler Mátyás* fogvasztási ügynök a belvárosban eleszött s kitérte a kezét. Azt beszélik, hogy e hó 12-én egy kis leány járt szerencsétlenül a sikos járdá miatt. Különbön valóságos esoda, hogy több szerencsétlenség nem történt, hisz házi-uraink nagyon megfélekednek ama kötelességekről, hogy sikos járdákat homokkal

vagy hamuval tartoznak behinteni. Jó volna a háziurakat szigorú büntetés által emlékeztetni az erre vonatkozó szabályrendeletre.

— Az „Eötvös-alap” érdekében. Örvendétes módon szaporodik azok száma, kik a magyar néptanítók ezen intézete iránt melegen érdeklődnek. Az „Eötvös-alap” felekezeti különbség nélkül egyesíti hazánk néptanítóit, hogy segítsenek hozzátartozóikon az inség idején. Husz évi fennállása alatt 39,125 forint osztott ki a hozzájárulóknak s ezen felül a „Tanítók orsz. árvaháza”-nak költségeihez 2474 forint járult. Tökécsített vagyona 64,577 ft. Sajnos azonban még sokan vannak, a kik segélyben nem részesülhetnek az „Eötvös-alap”, részéről. De ezekről is gondoskodnak némileg, s mennyiben közbenjárnak a budapesti vendéglősöknek, hogy szegény tanulóknak ingyen ebédt adjanak. A folyó tanévben 39 tanuló kap ingyen ellátást. Az „Eötvös-alap” múlt évi bevételé 11719 ft 85 kr. Levonva ebből 9013 ft. 48 kr. évi kiadást az évi tiszta jövedelem 2706 ft 37 kr. Az „Eötvös-alapot” gyűjti és kezeli bizottság: az 1884 évben befolyt tiszta jövedelemből és a „Tanítók háza” alapjának kamataiból néhány száz és több ötven fidesz ösztöndíjat és segélyösszeget alkotott s arra pályázatot hirdet. A folyamodványok Lakits Vendel egyesületi titkárhoz (Budapest, VI. ker. ések n. 4 sz.) küldendők.

— **Műkedvelő-előadás.** N.-Lángon holnap este a Zichy-osulád gazdatisztjói műkedvelő-előadást tartanak a nagyvendéglő tágas termében. Két vigjáték fogja ez alkalommal a közönséget mulattatni: „A frenológ” s ezt követi a „Kov és bo.”.

— **Vérerőző katona.** Hornik Ádám helybeli szabómester és Huszár Sándor mészároslegény a napokban a színház háta mögött levő Berger-féle vendéglőben borozgattak. Borozás közben szóváltásba elegyedtek három ott levő katonával, a kik borszait forralván, a színház melletti meglesték a két iparost s ott ugyancsak véres verekedést rögtönöztek. A katonák egyiké, egy tiszt szolga, előhuzta zsebkését s úgy Hornikon, mint Huszáron több szurást ejtett. A zavarban Huszárnak sikerült a tiszt szolga sapkáját elvonni s ebből megtudták a vérerőző katona kitértét. A dolgot, úgy látszik, maguk között intézik el, épen ezér: nem is tettek jelentést a történésekről.

— **Elhalasztott közigazgatási ülés.** A f. hó 13-ára kitűzött városi közigazgatási bizottsági ülés f. hó 15-én d. e. 10 órakor fog megtartani.

— **Halálozás.** Részvétellel vettük a gyászhirot, hogy Kovács Alajosné, szül. Hédigh Mária, Kovács Alajos városi utbiztos neje f. évi február hó 12-én délelőtti negyed 11 órakor hosszas, kínos szenvedés után életének 29-ik, boldog házasságának 11-ik évében elhunyt. A boldogultnak hült tetemét ma délután 3 órakor fogják a Széchenyi-utca 125. sz. házból a sósótí metétkben örök nyugalomra helyezni. A boldogult férje, gyermekei s nagyszámu rokonai gyászolják. O. v. i. n.

— **Adományozás.** A székesfejérvári egyházmegyei tanítók gyermekeinek tápintézetére Radnics Imre plébános 2 forint adott. A kereskedelmi bankban most már e célra 2168 ft 30 kr van. Huszár Károly kanonok.

— **Táncmulatság.** A velencei polgári ifjuság folyó hó 16-án az olvasókör helyiségében táncmulatságot rendez, melyre a meghívók már szétküldöttek. Belépti-díj 30 krajcár.

— **Ipartestületi ülés.** Az ipartestületi bizottság f. hó 17-én a városház nagytermében d. e. 10 órakor ülést tart.

— **Óvodai ülés.** F. hó 17-én d. e. 11 órakor a városház nagytermében felsővárosi óvodai ülés tartatik.

— **Csizmadia-bál.** A székesfejérvári csizmadia ifjuság folyó hó 10-én az „Arany ponty” teremben szakszálló-alap javára sikerült táncmulatságot rendezett. A négyeseket 36 pár táncolta. Felülfizettek fejében összejöött 17 ft 30 kr, a miért a felülfizetőknek ez uton is hálás köszönetet mond a rendezőség.

— **Életunt cselédeleány.** A 18 éves S e h u l t z Anna, egy székesfejérvári kihalt, jómódu család gyermeke, f. hó 12-én reggel Budapesten gyufaoldatot ivott, a minék következtében súlyos testi sőrülés-ket szenvedett.

— **Ne bántsát a másét.** Közöltük annak idején, hogy B á n Pál lovas-berényi lakos K o l l e r Lőrinc zseboráját ellopta s aztán a szalmazsákba elrejtette. A csendőrség azonban hamarosan elcsipte a tolvajt, kit a székesfejérvári kir. járásbírósg f. hó 12-én egy havi fogházra, egy évi hivatalvesztésre s a politikai jogok gyakorlatának felfüggesztésére ítelt.

— **Járványok.** Ercsi községben a küteges és hasi hagymás járványszerűleg fellépett. Jól-lehet a h i t ő s á g részéről a kellő óvintézkedések meglátottak, a betegségek még mindig szedi állapotot. — O B a r o k o n az uralkodó kanyaró járvány miatt az iskolákban az előadásokat bizonytalan időre beszüntették. — A S z a b a d B a t t y a n - h o z tartozó Felső-Somlyó pusztán kanyaró, C e e é n vörheny esetek fordultak elő.

— **Elítélt tolvajok.** A székesfejérvári kir. járásbírósg az Eekstein Ignác abai lakos kárára elkövetett lopás vétsége miatt Horváth Sándor, Sas András, Ujság József, Domján György, Arany János, Kis József és Fekete József abai lakosokat 8-8 napi, Győre Jánost és Berki Gábot fejenként 16 napi, Nagy Jánost 3 heti, Banyó Józsefet 2 napi és Csapó Istvánt 3 napi fogházra, és fejenként egy évi hivatalvesztésre s a politikai jogok gyakorlatának felfüggesztésére ítélte.

— **Elhalasztott végtárgyalás.** A székesfejérvári kir. törvényszék folyó hó 12-ére tüzte ki az emberöléssel vádolt Göbölös János és József ügyében a végtárgyalást, a mely, mivel dr. Neumann Bernát védő újabb tanukra hivatkozott, elhalasztatott.

— **Körözés.** Hofmann János, Mosonyi József, Steiner Gyula, Mileit Péter, Szakács József és Mányóki János ráé-almási lakosok nem tudták az adót megfizetni s e miatti félelmükben úgy elmentek a községből, hogy azóta mit sem tudnak róluk. Epen ezért a d.-adonyi főszolgabíró elrendelte körözésüket.

— **Bernreiter hangverseny.** Előkelő ur közönség töltötte meg hétfőn este a „Magyar Királ” szálló nagytermét, hol egy ifju patriotánk, Bernreiter Lipótnak, a székesegyházi kar volt első hegedűsének hasonnevű fia tartotta hangversenyét, több zenekedvelő ur és urnő közreműködésével. A jelenlevők érdeklődése leginkább Hubay tanítványa, az ifju Bernreiter iránt összpontosult, a ki a műsorhárom számában szerepelt. Mendelsohn „E-moll koncertjét”, Greisinger „Chanson sans Paroles” c. művét, Wieniavszky 2-ik számu „Polonaise”-et és Hubay „Csárda-jelenetek” című magyar egyvelegét játszotta a publikum zajos tetszése között. A fiatal művészöndevék felépése igen jó benyomást keltett. Játéka, modora nyugodt, hangszerkezelése precíz és távol áll minden művésziesség eikornyától. Technikája korához képest nagy reményekre jogosít és úgy látszik, hogy alapos készséggel rendelkezik. Sokat sajátított el első mesterétől, Greisinger dr.-tól is, de még nem áll azon a fokon, hogy teljes öntudatával birna az interpretációnak; a darab, a hegedű és ujjak titkait még elfödik a külső requizitumok. Egyébiránt teljes kifejlődése csak idő kérdése.

Irodalom és Művészet.

— **Szinészettünk érdekében.** Felkértünk a következő felhívás közzé tételére, melyet ezennel színészettünk érdekében a közönség meleg pártfogásába ajánlunk: **Székes-Fejérvár Melyen tisztelt szinpártoló közönségéhez!** Megboldogult férjem végső kívánságának eleget téve, a vállalat nehéz terhét — a Tek. Részvénytársasággal kötött szerződés lejártát késséggel viselem. Midőn feljuthetlen férjem utolsó akaratát teljesitem, tisztelettel fordulok a n. é. közönség jóakarathoz, ne vonják meg tőlem áldozatkésségüket, nagyrabecsült támogatásukat, hogy e súlyos és mérhetlen csapás sulya alatt anyagi vesztésének ne legyek kitéve. Szintársulatom vezetésével — mint szegény férjem betegeskedése alatt — magam foglalatoskodom. **Borsodi** Vilmos titkár az adminisztratív ügyeket kezeli, kinél bérelni lehet. **Dereki** Antal, mint eddig, a rendezéssel van megbízva. Táplál a remény és bizom, hogy a mélyen tisztelt közönség ezután sem vonja meg tőlem szives pártfogását, melynek útján vagyok. Sz.-Fejérvár, 1895. febr. 10. Kész tisztelettel **ösv. Veszprémi Jenőné**, szül. Ágh Ilona.

A koncertet Beethoven C-moll vonósa ügyesen vezette be, melyet Kneifel, dr. Vass, dr. Fejér és dr. Lauschmann urak adtak elő, kik mint gyakorolt zenészek minden nehézség nélkül, szabatosan oldották meg a darab nehézségeit. Kneifel Irma k. a., az országos zenede növendéke Wébertől és Chopintól játszott két zongoradarabot, melyeket élvezettel hallgattak a közönség annál is inkább, mert a kisasszony, kit most volt szerencsének először hallani, igen kellemes közféltelvéssel és erőteljes technikával rendelkezik. Szivesen emlékezzünk meg Liebhárdt Etel kisasszonyról is, a ki csengő, jól iskolázott hangjával Rubinstein egy dalát és néhány magyar darabot énekelt. Legszébb elismerés reá nézve a közönség zajos tetszése, mely dalait meg is újráta. A koncertnek 1/2 10 órakor lett vége, mely után a társaság bankettet tartott.

— **Színház.** Hétfőn a színház csak egy kongott az ürességtől; nem is játszottak kedvvel a szereplők, csak úgy muszájból porgették le Offenbach operettjét, a „Trapezunti hercegnőt.” (k)

Kedden Vizvári Gyulának, a nemzeti színház kitűnő komikusának vendégszereplésével Herczeg Ferenc vigjátéka: „A három testőr” került színre sikerült előadásban telt ház előtt. Ezen előadásról csak jól mondhatunk. Nemesak Vizvári (Polacsok) ragadta a közönséget zajos tetszésre, hanem a többi szereplők is, a kik ez este ritkán tapasztalt ügyességgel játszottak. Különösen dicséretet érdemel Déri (Rátki), ki a henegeő, dicsőség-hajhászó, a körülmenyeket ügyesen felhasználó, léha fiesurnak valódi típusát nyújtotta eme szerepében. Szatmári (Hortovai) a párbajtól való félelem perceiben játszott nagy hatással. Hatvani (Flóris báró) jól adta az üres fejű barát. Gyurmani Alice, Komlósi L., Tisztai és Szilágyi hozzájárultak az est sikeréhez. (k)

Tegnap este is Vizvári okozta azt a telt házat, mely nagy tetszéssel fogadta Blum és Tachos kitűnő kompozíciójú és szellemes vigjátékát, „Az ideges nők”-et. Vizvári oly remekül alakította Chamleux cukrászt, hogy a közönség még a nyílt színen is megjelentette. A többi szereplők közül kiváltak Oláhné (Elvira), Gyurman A. (Antonie), Déri (Ponigband) és Prille K. (Szidónia).

— **Színészettünk érdekében.** Felkértünk a következő felhívás közzé tételére, melyet ezennel színészettünk érdekében a közönség meleg pártfogásába ajánlunk:

Székes-Fejérvár Melyen tisztelt szinpártoló közönségéhez! Megboldogult férjem végső kívánságának eleget téve, a vállalat nehéz terhét — a Tek. Részvénytársasággal kötött szerződés lejártát késséggel viselem. Midőn feljuthetlen férjem utolsó akaratát teljesitem, tisztelettel fordulok a n. é. közönség jóakarathoz, ne vonják meg tőlem áldozatkésségüket, nagyrabecsült támogatásukat, hogy e súlyos és mérhetlen csapás sulya alatt anyagi vesztésének ne legyek kitéve. Szintársulatom vezetésével — mint szegény férjem betegeskedése alatt — magam foglalatoskodom. **Borsodi** Vilmos titkár az adminisztratív ügyeket kezeli, kinél bérelni lehet. **Dereki** Antal, mint eddig, a rendezéssel van megbízva. Táplál a remény és bizom, hogy a mélyen tisztelt közönség ezután sem vonja meg tőlem szives pártfogását, melynek útján vagyok. Sz.-Fejérvár, 1895. febr. 10. Kész tisztelettel **ösv. Veszprémi Jenőné**, szül. Ágh Ilona.

Szerkesztői üzenetek.

L. A. Süttő. Köszönet a megemlékezésért. A másokra néve intézkedtünk. — W. V. Gyulafehérvár. Sorát adják, de kérünk alkalom adtán értesítéseket a n. p.-ról is. Egyébirtánt köszönet a részvételért. — Id. A. M. Nagy-Kovácsi. Legelőszerebb azt közvetlenül a központ címére küldeni. Székesfehérvári megbízott jelenleg nincs. — O. O. Technikai okokból kéri a papírosnak csak egy oldalra írni. Különbösen beváltak. —

Közgazdaság.

A népbankok, mint a központi hitel-szövetkezetek oszlopai.

(y) Egy országgyűlési ülészak sem mulik el a nélkül, hogy a kisbirtokosok sanyaru helyzetét szová ne tennék s az e részti állami intézkedés szükségességét ne hangoztatnák. Ilyenkor az épen soron levő liberális kormányférfiak, saját és párt-jok utilitása szerint, vagy rózsaszínűnek festik le a közgazdasági helyzetet s minden állami intézkedést perhorreszkálnak; vagy ha épen hangulatra van szükség, nagy lelkesen felkarolják a felvetett eszmét, az ígéretek méze foly ajkaikról, ígérnek szövetkezeti törvényt és minden jókat — a meg nem tartás intenciójával.

Kik egy jó szövetkezeti törvénytől közgazdasági viszonyaink biztos javítását méltán várják, türelmeszvetten várják az annyiszor ígért kormányjavaslatot, de az csak nem kerül ki a szakminiszter fukar tárcájából. Így folyik évek óta már e bujósdiájék s még sem unták meg se türelmes honatyáink, se türelmetlen küldöik, mert különben — legalább ez utóbbiak — megkísérelték volna társadalmi uton megtenni, mit egy külön szövetkezeti törvény nélkül is megtehettek volna már réges-régen.

Az egyed soh'se pótolhatja többé elvesztegetett idejét, — a hosszú életü nemzet azonban könnyen kiheverheti mulasztásait. A jó példát is megadta már erre a *temesvári népbank* megalakulása: okuljunk rajta. Indítsunk vidékenként, az erre alkalmas központokon, hasonló mozgalmat, egy kis bizalom és lelkesedés az ügy iránt meghozza a sikert, s meghozza azt is, hogy rövid pár év multán minden nagyobb községnek meg lesz a saját jól működő hitelszövetkezete. Ekkor aztán újra feléledhet a kisbirtok még pedig minden liberális segédkezés nélkül, melyet amugy is hiába várnánk.

Első hallásra úgy rémlik, mintha ezzel valami igen nagyot mondtunk volna, pedig nem úgy van. Habár a mustárnagról szóló parabola nagyon ide illenek, még sem alkalmazzuk; mert elvégre pénz forog szóban, tehát vizsgáljuk csupán reális szempontból s meggyőződünk, hogy a kitűzött cél korán sem oly elérhetlen.

Ha a vidékenként alapítandó népbankok nem nyereszkesedési, hanem azon szándékkal alakulnak meg, hogy a szolid pénzüzetek által betétek után fizetett kamatot csupán a minimális kezelési költségekre szükséges hányaddal emelve s adósaik által kamat fejében csak ennyit fizetve, a saját helybeli üzleteik lebonyolítása után fennmaradó tőkéiket, ugyan ily feltételek mellett a községekben megalakuló hitelszövetkezetek rendelkezésére bocsátják, ez utóbbiak szporádikus keletkezése elmaradhatlan.

A Budapesten már is működő „*Hazai*

szövetkezetek központi hitelintézete, mint szövetkezet“ mintául szolgálhatna a községi szövetkezetekkel szemben követendő eljárásra nézve.

Hosszadalmas volna e helyt a községi hitelszövetkezetek mikénti megalakítását ismertetni; de felesleges is, mert egyrészt az alapvető elvek általán ismeretesek, s mert másrészt a fűntjelzett központi hitelintézet mindenki által könnyen megszerezhető alapszabályai kimerítő információt szolgáltatnak erre nézve.

Szereznek meg ez alapszabályokat pártunk azon férfiai, kiket készségük, befolyásuk s összeköttetések révén az e részti kezdeményezés megillet, és szereznek meg azokat a plebánosok, kik első sorban hivatvák arra, hogy hiveiket, a lelkieken kívül, minden alkalommal oktassák, miként szabadulhatnak az anyagi végromlástól, miként védekezhetnek a spekuláló nagytőke orvtámadásai ellen.

A mily magasztos a kitűzött feladat, épp oly nehéz annak megvalósítása. Hiába áltatnók magunkat, mert hiszen látjuk, hogy a temesvári népbank alig született, már is harcot kénytelen vívni a spekuláló tőkével, mely egész vonalán bérenc sajátja legiójával megtámadta csak azért, mert keresztény alapon szervezkedett.

Láttuk már e harcot egyebütt is, sok évvel ezelőtt Francia- és Németországban, s fájdalom láttuk a keresztény elvekre alapított bankok elbukását is; de hála Istennek, láttuk azt is, hogy bukásukat a becsületes kezelés hiánya, s nem azon elvek szűlték, melyeken azok eretileg felépültek.

Fogjunk tehát erős hittel, bizalommal és kitartással a nehéz munkához s tegyük le vele a valódi keresztény szocializmus diadalívének első követ.

— **A liszt drágulása.** A budapesti nagy malmok a liberális kormány segélyével szerencsésen lenyomták a magyar buza árát és most azon vannak, hogy felemeljék a lisztárakat. Egy fővárosi lap arról értesül ugyanis, hogy a nagy malmok meg akarják szorítani üzemüket, úgy, hogy Budapest lisztprodukciója 25%-kal esökkenni fog. Ezzel kapcsolatban már is felemelték a lisztárakat s első sorban a legnagyobb mértékben fogyasztott kenyérliszt-fajtákat. Ez azonban csak a kezdet. A malmok határozott szándéka folytatni az árak emelését, addig, míg jelentékeny nyereséget nem biz-

tosíthatnak magunknak. E mellett még azt is akarják kérni a minisztertől, hogy az üzem megszorítása esetében is tartsa fenn a jelenleg érvényben levő összes kedvezmények hatályát. Valóban jó volna, ha egyik képviselő szóba hozná a házbán a nagy malmok ezen felháborító magatartását.

— **A néppárt közgazdasági programja** akaratok ellenére is meghódítja a jelenlegi parlamenti pártokat. A képviselőház keddi ülésén Bornemisza Lajos (kilépett) rövid, de határozatos beszédben festette a felvidéki szegény nép helyzetét s végül határozati javaslatot nyújtott be, mely szerint utasítatik a pénzügyminiszter a só-jövedék olyan szabályozására, hogy a só az egész országban egyenlő olcsóbb árban tétessék hozzáférhetővé. A bal és szélsőbal oldal zajos helyesléssel fogadta a határozati javaslatot, a függetlenségi és 48-as Madarász József pedig felállott és kifejtette, hogy lehetetlennek tartja, hogy Bornemisza határozati javaslata után úgy az ellenzék-ről, mint a kormány pártól felszólalások ne történjenek, különösen, mikor egy párt van alakulóban, mely a nép érdekeit tüzte zászlójára és így szükséges, hogy a képviselőházban elfogadják azt a határozati javaslatot, mely a szegény nép érdekeire fontos, hadd lássa meg a nép, hogy a képviselőházban ott ül az ő pártja. Ne utasítsa vissza a kormány Bornemisza határozati javaslatát, hanem fogadja el úgy, a mint ő azt megszavazza.

— **Gazdák önképzőköre.** Acsán — mint azt már közöltük — nemrégiben a gazdák kört alakítottak „Gazdák önképzőköre“ címmel s az alapszabályokat már fel is küldték a belügyminiszterhez jóváhagyás végett. A kör a napokban tartotta első közgyűlését, a melyen nagy számmal vettek részt a község s a környék gazdái. A gyűlésen elnökké Grim János, háznagygyá Kriszt József, titkárrá Léway Márton választott meg. Említésre méltó a közgyűlés ama határozata, hogy a körbe nagyobb számmal járassák a magyar lapokat, a mi annál örvedetesebb, mert a kör tagjainak jó része német ajku.

— **Az ezredéves kiállítás orsz. bizottságának** legutóbbi ülésén elfogadták a kiállítás új költségvetését. A kiállításra eddig mintegy 5000 kiállító jelentkezett.

— **Oszták aranyjárdék kibocsátás.** Az oszták pénzügyminiszter hétfőn 50 millió forint névértékű aranyjárdékat adott el a Rothschild-konzorciumnak fele részben fix áron, fele részben opcióra. Az átvételi árfolyam 101 $\frac{1}{2}$ %, berlini szokás szerint. Ez tehát az első eset, hogy a monarchia egyik állama névértéken felül tudja elhelyezni kölcsönét. Az oszták kormány a valutarendezés céljaira eddigelé 150 millió frt aranyjárdékat bocsátott ki, még pedig 95 és 97 $\frac{1}{2}$ %-on.

MEGHÍVÓ.

A székesfehérvári kereskedelmi betegápoló-egylet az 1891. év XIV. t.-c. alapján elismert betegsegélyző pénztár II-ik évi rendes közgyűlését **foljó évi február hó 24-én** d. u. fél 3 órakor a kereskedelmi kóroda gyűléstermében tartja, melyre a közgyűlési kiküldött tag urak ezennel meghívotnak.

Figyelmeztetnek a közgyűlési kiküldött s nem biztosításra kötelezett munkaadók illetve főnök urak, hogy amennyiben a gyűléseni megjelenésben akadályoztatva lennének, az alapszabályok 36. §. értelmében alkalmazottjuk által szabályszerűen kiállított meghatalmazással magukat képviseltethetik.

Sz.-Fehérvár, 1895. január hó 30-án tartott igazgatósági ülés határozatából.

Bartos Gyula,
jegyző.

Schlammadinger Alajos,
elnök.

Kiadó lakás.

Zámoly-utca 7. szám alatt
3 szoba, 1 konyha, 2 kamara,
30 lóra istálló, pince, pajta
és kert május 1-ére bérbe-
adandó.

Az iskola-utca 2-ik számú
ház első emeletén két lakás
minden órán kiadó. — Egyik
lakás áll 3 szoba, konyha,
éléskamara, padlás és pincé-
ből; a másik lakáshoz tar-
tozik 2 szoba, konyha, padlás
és pince.

Ajánlati felhívás.

Vagyonbukott Schlammadinger testvé-
rek esődtömegének választmánya 1895 évi
január hó 8-ik napján kelt határozatával
a esődvagyonhoz tartozó és a esődleltár
200—249. 251—425. 452. rételsz. alatt
felvett, összesen 3693 frt 89 kr leltári
beesértékül szegkészet és faállványokból
álló ingóságok egészben együttesen. —
esetleg egyes részletekben, (partiekbán)
ajánlati eljárás útján eladását elhatározta.

Felhívottnak venni szándékozik, hogy
akár a fent elősorolt esődleltári összes in-
góságok, akár egyes leltári tételekre vo-
natkozó vételi ajánlataikat. — bánatpénzzel
a leltári becsérték 10%-át mellékelve. —
bezárolag legkésőbb 1895 évi március hó
1-ső napjáig, vagyonbukott Schlammadinger
testvérek esődválasztmányának elnöke
Dietrich Szilárd ügyvéd urnál (Székesfe-
jérvár. városi takarékpénztár) vagy pedig
alulírott esődtömeggondnoknál adják be.

Később beérkező ajánlatok figyelembe
nem vétetnek.

Vagyonbukott Schlammadinger test-
vérek esődválasztmánya a beérkező aján-
latok el vagy el nem fogadására vonat-
kozólag, tekintet nélkül a megajánlandó
vételarra, teljes cselekvési és akaratelha-
tározási szabadságát fentartja.

A vételár valamely ajánlat elfogadása
esetén az átvételkor alulírott tömeggond-
nok kezéhez vevő által készpénzben azon-
nal lefizetendő, a leírt bánatpénz a vétel-
árba beszámíttatik.

A esődválasztmányuk a beérkező
ajánlatok tárgyában hozott határozata után
azonnal a visszautasított ajánlatok kapcsán
letett bánatpénz az illetőknek visszaadni
fog.

A megvett tárgyak átvétele és el-
szállítása a vevő költségére történik.

Vételi ajánlatot tenni szándékozik
részletes értesítést alulírott esődtömeggond-
noknál (Székesfejérvár. Vörösmarty-tér)
nyerhetnek, az eladásra bocsájtott tárgya-
kat pedig a tömeggondnoknál jelentkezve
Schlammadinger testvérek székesfejérvári
szeggyár telepén bármikor megtekinthetik.

Dr. Szüts Andor,
ügyvéd

vagyonbukott Schlammadinger testvérek
esődtömegének gondnoka.

Özv. Hanel Antalné és Schwanner
valódi vászon-áru, fehérnemű és menyasszonyi kelengyék raktára
a „SZILÉZIAI“-hoz
SZÉKESFEJÉRVÁR, barátok épületében.

35 év óta a barátok épületében levő
vászon-, kész fehérnemű- és menyasszonyi kelengye-raktárunkat
az épület lebontása következtében
gyári áron áruba bocsátjuk.

Ezen kedvező alkalmi vételre van szerencsénk a n. é.
helybeli és vidéki közönség figyelmét tisztelettel felhívni.

Özv. Hanel Antalné és Schwanner.

Himzési előnyomda.

HIRDETÉSEK

a „FEJÉRMEGYEI NAPLÓ“ részére felvételnek
Márián György könyvnyomdájában
SZÉKESFEJÉRVÁR, SZT-ISTVÁN-TÉR 1. SZÁM,
hol mindennemű nyomdai munkák olcsón készíttetnek.

MEGHIVÁS.

A „FEJÉRMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR“

1895. évi március 3-án d. e. 10 órakor

az intézet helyiségében

RENDES ÉVI KÖZGYÜLÉST

tart, melyre a t. c. részvényesek, hivatkozással az alapszabályok 64. §-ára,*
tisztelettel meghívottnak.

*

1. Az 1894. évi üzletforgalomról szóló igazgatósági jelentés.
2. Az 1894. évi zárszámadás beterjesztése s ennek kapcsán a mérleg jóváha-
gyása, a tiszta jövedelem felosztása, illetve az osztalék megállapítása és az igazgatóságnak
jegyzőkönyvileg leendő fölmintése tárgyában javaslatok fölötti határozathozatal.

Kelt Székesfejérvárott, 1895. febr. 5-én.

**A »Fejérmegyei takarékpénztár«
igazgatósága.**

* 64. §. Közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye
4 héttel előbb nevére iratott és nyolcz nappal a közgyűlés előtt (eztallal tehát 1895. február 24-ik
napjáig) a társulat pénztáránál letételt.